

Szlaki nadziei. Odyseja wolności

<https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/sn/wystawy/104124,Santa-Rosa.html>
30.04.2024, 17:05

SANTA ROSA

SANTA ROSA

MEKSYK

[Następny](#)

[Powrót](#)

Ekspozycje

Meksyk 30 maja 1942 r. wypowiedział wojnę państwom Osi i podjął bardzo szeroko zakrojoną współpracę ze Stanami Zjednoczonymi. Wielu Meksykanów służyło w armii amerykańskiej, a najślynniejszą jednostką były „Azteckie Orły” z 201. Dywizjonu Myśliwskiego walczące na Dalekim Wschodzie i na Pacyfiku.

Od początku wojny Meksyk okazywał Polsce dużo życzliwości. Wbrew naciskom niemieckim kraj ten uznał polski rząd na uchodźstwie i wyznaczył przy nim swojego przedstawiciela. Decyzja o rozlokowaniu uchodźców polskich w Meksyku była dużym sukcesem dyplomatycznym Polski. Rozmowy toczyły się na wielu płaszczyznach między rządami brytyjskim, amerykańskim, polskim i meksykańskim. Rokowania w 1942 r. były poufne. Informacji o wizycie premiera Władysława Sikorskiego w Meksyku strona polska długo nie ujawniała publicznie.

Do Meksyku w obu transportach przybyło 1432 Polaków. W pierwszym znalazło się 706 osób, z czego 540 dorosłych i 166 dzieci. Przeważały kobiety i dziewczęta, których było łącznie 518. Trzydzieści dzieci nie ukończyło jeszcze piątego roku życia. W drugim rejsie przybyło 726 osób. Tym razem więcej było dzieci, ogółem 408, w tym wiele sierot. Dwie trzecie przybyszów stanowiły kobiety i dziewczęta.

Należąca do rządu polskiego administracja obozu, dzięki m. in. pomocy materialnej i rzeczowej od amerykańskich instytucji charytatywnych, uruchomiła 16 sierpnia 1943 r. Publiczną Szkołę Powszechną w Santa Rosa, w której w 1944 r. naukę pobierało 527 uczniów, w tym 323 dziewcząt i 204 chłopców. W budynku szkoły powszechnej mieściło się również przedszkole dla kilkudziesięcio-osobowej grupy najmłodszych dzieci. Późną jesienią 1943 r. rozpoczęto kształcenie młodzieży na kursach gimnazjalnych, w których w 1944 r. uczestniczyło 59 uczniów.

Najważniejszą placówką opiekuńczą w Santa Rosa był Zakład Wychowawczy im. gen. Władysława Sikorskiego. Przebywało w nim 265 dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Wsparcie kadrowe dla administracji obozu w opiece nad dziećmi stanowiły polskie siostry zakonne ze Zgromadzenie Sióstr Świętego Feliksa z Kantalicjo, przybyłe z Chicago.

W Santa Rosa, zarówno dzięki zaangażowaniu miejscowej inteligencji, jak i środkom finansowym ze Stanów Zjednoczonych, kwitło życie kulturalne. Wydawano między innymi gazetę „Polak w Meksyku”, działały teatralne zespoły amatorskie.

Zdecydowana większość Polaków traktowała swój pobyt w Meksyku jako rozwiązanie tymczasowe, licząc na szybki powrót do kraju po zakończeniu wojny. Jednak nowy układ sił w Europie po II wojnie światowej zweryfikował te plany. Pomimo uznania przez Meksyk komunistycznego Tymczasowego Rządu Jedności

Narodowej w Warszawie, prezydent Camacho zaproponował wszystkim przebywającym w obozie uchodźcom pozostanie w Meksyku. Jednak tylko kilkanaście osób, głównie kobiet zdecydowało się pozostać w Meksyku. Do momentu formalnej likwidacji obozu (16 maja 1947 r.) większość uchodźców wyjechała do USA, głównie do Chicago, gdzie zorganizowała się w klub Poles of Santa Rosa, patronujący corocznym spotkaniom i imprezom towarzyskim, a kilkadziesiąt osób trafiło do Kanady i Anglii.

Ciekawe strony:

- › [Holocaust Survivors and Victims Database](#)
- › [Dzieci Syberii – Meksyk i Kanada](#)
- › [Polscy uchodźcy w Meksyku \(1943-1947\)](#)
- › [Katalog wystawy Polskie „dzieci Syberii” w hacjendzie Santa Rosaw Rosa Meksyk 1943-1947Meksyk 1947](#)

Stacja kolejowa w Leon, Guanajuato, Meksyk, lata 40. XX wieku. (fot. zbiory Glorii Carrreno)

Polska Państwowa Szkoła Zawodowa w Santa Rosa (fot. Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie)

General Władysław Sikorski oraz prezydent Meksyku Manuel Avila Camacho (fot. NAC)

Wizyta premiera i Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych gen. Władysława Sikorskiego w Meksyku. (fot. Keystone Press Agency, Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie)

Pliki do pobrania

[Plansze wystawy pdf. 13.19 MB](#)

[Plansze dotyczące wystawy lokalnej w języku polskim pdf. 3.61 MB](#)

BUENOS AIRES

[Powiązane wystawy](#)

BUENOS AIRES
ARGENTYNA

>

Postacie
Miejsca

>

Władysław Albert Anders (1892-1970)

Generał dywizji Polskich Sił Zbrojnych, dowódca Armii Polskiej w ZSRS oraz 2 Korpusu Polskiego. Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych.

[Więcej postaci](#)

>

Santa Rosa

Santa Rosa to osiedle oddalone 10 kilometrów od miasto León de los Aldamas w środkowym Meksyku, stolicy stanu Guanajuato, w którym w 1943 r. znalazło schronienie 1432 polskich uchodźców, głównie kobiet i dzieci, ewakuowanych ze Związku Sowieckiego.

[Więcej miejsc](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)